

Analiza SWOT

Analiza SWOT w najprostszym ujęciu to **procedura analityczna, która ma na celu** gromadzenie i porządkowanie informacji oraz przejrzystą ich prezentację, co pozwala na określenie optymalnych kierunków rozwoju danego obszaru odpowiednio do przyjętych celów działania. Polega na badaniu otoczenia oraz cech obszaru poprzez identyfikację wewnętrznych i zewnętrznych czynników oraz zależności między nimi, następnie na posegregowaniu posiadanych danych na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

S (*Strengths*) – czynniki wewnętrzne pozytywne – silne strony, atuty danego obszaru. Cechy wyróżniające obszar LSR od innych obszarów.

W (*Weaknesses*) – czynniki wewnętrzne negatywne – słabe strony danego obszaru, będące konsekwencją ograniczeń zasobów.

O (*Opportunities*) – czynniki zewnętrzne pozytywne – szanse, korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym danego obszaru, które właściwie wykorzystane mogą stanowić impuls rozwojowy.

T (*Threats*) – czynniki zewnętrzne negatywne – zagrożenia, niekorzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym, które mogą być barierą dla rozwoju obszaru.

Przedstawioną poniżej analizę SWOT oparto o opis obecnego stanu obszaru LGD.

Numer	Podstawa wpisu*	Mocne strony (S)	Numer	Podstawa wpisu*	Słabe strony (W)
S.1	R.IV.1	Wolniejsze tempo życia i bliższy kontakt z naturą niż w większych miejscowościach.	W.1	R.IV.1	Niekorzystne zmiany demograficzne - spadek liczby ludności obszaru.
S.2		Wysoki poziom zaangażowania w działania wspólne osób starszych.	W.2		Niekorzystne zmiany demograficzne - rosnący odsetek ludzi starszych (powyżej 60 r. życia) i malejący ludzi młodych (do 25 r. życia).
S.3		Dobrze funkcjonujący samorząd.	W.3		Emigracja wykształconych i dynamicznych ludzi młodych.
S.4	R.IV.2	Położenie obszaru LSR na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych, głównie drogowych.	W.4	R.IV.2	Niezadawalający poziom przepływu informacji między podmiotami z różnych sektorów i niewielki udział mieszkańców w planowaniu rozwoju.
S.5		Bliskość aglomeracji trójmiejskiej i dobre skomunikowanie z aglomeracjami bydgosko-toruńską, łódzką i śląską.	W.5		Niskie kompetencje osób starszych w zakresie wykorzystania nowych technologii.
S.6	R.IV.3	Mało zróżnicowany poziom dochodów samorządów gminnych.	W.6		Niezadawalający poziom rozwoju komunikacji publicznej skutkujący utrudnieniami w dostępie do szeroko rozumianych usług społecznych.

S.7	R.IV.4	Zmniejszający się poziom bezrobocia ogółem.	W.7		Niezadawalająca estetyka i funkcjonalność centralnych punktów małych miejscowości.
S.8	R.IV.5	Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON.	W.8	R.IV.4	Gorsza sytuacja osób niepełnosprawnych i kobiet na rynku pracy.
S.9	R.IV.5	Przewaga ilościowa mikro i małych przedsiębiorstw (wg kryterium wielkości zatrudnienia).	W.9	R.IV.5	Niższy od regionalnego wskaźnik aktywności gospodarczej mieszkańców.
S.10	R.IV.6	Dobrze funkcjonujące rolnictwo i niski odsetek osób utrzymujących się z rolnictwa.	W.10	R.IV.7	Trudna sytuacja życiowa osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
S.11	R.IV.6	Poprawiająca się struktura gospodarstw (wg kryterium powierzchni liczonej w ha).	W.12	R.IV.7	Trudna sytuacja życiowa osób starszych, w tym samotnych i długotrwale chorych.
S.12	R.IV.7	Spadek ilości osób korzystających z pomocy społecznej i poprawiający się wskaźnik deprivacji.	W.13	R.IV.7	Brak wystarczającej ilości i wysokiej jakości usług społecznych, w tym: rehabilitacyjnych, opiekuńczych, wytnieniowych, asystenckich świadczonych blisko miejsca zamieszkania potrzebujących, zarówno niekomercyjnych jak i komercyjnych.
S.13	R.IV.8	Rozwinięta sieć niekomercyjnych instytucji i obiektów kulturalnych i rekreacyjnych.	W.14	R.IV.8	Brak wystarczającej ilości środków na bieżące utrzymanie obiektów niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej i rekreacyjnej.
S.14	R.IV.8	Funkcjonowanie dziennych ośrodków wsparcia.	W.15	R.IV.8	Niedostosowanie części obiektów publicznych do świadczenia usług dla osób starszych i niepełnosprawnych.
S.15	R.IV.9	Walory krajobrazowe obszaru, sprzyjające aktywnemu wypoczynkowi. Bliski kontakt z przyrodą.	W.16	R.IV.8	Niewystarczające wyposażenie obiektów niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej w urządzenia do przekazu elektronicznego (on line).
S.16	R.IV.9	Tradycje korzystania z kąpeli w jeziorach.	W.17	R.IV.8	Oferta usług publicznych i komercyjnych w sferze czasu wolnego nie w pełni dostosowana do potrzeb osób młodych.
S.17	R.IV.10	Dobre nasłonecznienie obszaru, sprzyjające zastosowaniu instalacji fotowoltaicznych.	W.18	R.IV.8	Brak animatorów i organizatorów zajęć w obiektach publicznych, w tym w świetlicach wiejskich.
S.18	R.IV.11	Bogata historia i jej materialne dziedzictwo oraz zainteresowanie mieszkańców ich poznaniem i zachowaniem.	W.19	R.IV.9	Niezadawalający poziom świadomości ekologicznej.
S.19	R.IV.11	Dobre warunki naturalne i wytyczone szlaki do uprawiania turystyki i rekreacji konnej, rowerowej (singletrack) i pieszej.	W.20	R.IV.9	Niski poziom zastosowania OZE, w tym w obiektach publicznych.

S.20	R.IV.11	Atrakcje turystyczne skali regionalnej (<i>Katedra, Wzgórze Papieskie i Muzeum Diecezjalne w Pelplinie oraz Wzgórze Zamkowe i Rynek w Gniewie</i>).	W.21	R.IV.10	Mała ilość podmiotów gospodarczych zainteresowanych rozwojem działalności opartej na zasobach lokalnych w tym kulturowych i przyrodniczych.
S.21	R.IV.11	Imprezy otwarte z długimi tradycjami: w Gniewie (<i>Turniej Króla Jana III Sobieskiego, Vivat Vasa</i>), w Pelplinie (<i>Jarmark Cysterski, Dzień św. Bernarda</i>).	W.22	R.IV.11	Niskie wykorzystanie bogatego potencjału historycznego, kulturalnego i przyrodniczego w zajęciach dla dzieci i młodzieży.
S.22	R.IV.11	Położenie w pobliżu innych, atrakcyjnych destynacji turystycznych (<i>Gdańsk, Malbork, Kaszuby</i>).	W.23	R.IV.11	Brak bezpiecznych i niekomercyjnych miejsc do kąpielii w okresie letnim.
S.23	R.IV.12	Dobra współpraca wszystkich członków LGD.	W.24	R.IV.12	Nierównomiernie rozwinięta i niedostosowana do nowych trendów infrastruktura i usługi turystyczne.
			W.25	R.IV.12	Niezadowolający poziom rozpoznawalności marki Kociewie, pośród mieszkańców najbliższych aglomeracji (trójmiejska, bydgosko -toruńska, łódzka i śląska).
			W.26	R.IV.12	Niski poziom współpracy pomiędzy podmiotami, w tym zintegrowanych działań promocyjnych i niewystarczające powiązania pomiędzy atrakcjami turystycznymi.
			W.26	R.IV.12	Niski potencjał organizacyjno-finansowy większości organizacji społecznych z obszaru LSR i słaba współpraca ngo-jst z powodu niskiego poziomu wzajemnego zaufania.
Numer	Szanse (O)		Numer	Zagrożenia (T)	
O.1	Wsparcie rozwoju lokalnego poprzez fundusze zewnętrzne, krajowe i zagraniczne, w tym pochodzące z Unii Europejskiej.		T.1	Niekorzystne zjawiska demograficzne o skali ogólnokrajowej.	
O.2	Realizacja regionalnych programów strategicznych w zakresach zgodnych z LSR.		T.2	Mało atrakcyjny poziom wsparcia dla operacji tworzących miejsca pracy w ramach WPR.	
O.3	Rosnąca popularność aktywnych i nowych form turystyki i rekreacji, skutkująca wzrostem zapotrzebowania na usługi i infrastrukturę.		T.3	Polityka finansowa państwa obniżająca dochody samorządów lokalnych.	
O.4	Wzrost popularności turystyki weekendowej.		T.4	Zmiany na rynku pracy- wzrost odsetka osób w wieku nieprodukcyjnym.	
O.6	Postęp cywilizacyjny, w tym rozwój technologii cyfrowych i OZE.		T.6	Atrakcyjna oferta finansowa i rozwoju zawodowego oraz osobistego dużych ośrodków miejskich i zagranicy.	

O.7	Wzrost zamożności mieszkańców regionu.	T.7	Wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej i utrzymania miejsc pracy.
O.8	Wzrost świadomości poprzez zrozumienie wpływu różnorodnej aktywności na jakość życia.	T.8	Częste i szybkie zmiany regulacji prawnych.
O.9	Polityka klimatyczna Unii Europejskiej.	T.9	Wzrost cen nośników energii – zagrożenie dla środowiska i zdrowia obywateli oraz dostępności usług publicznych.
		T.10	Polityka „ekologiczna” państwa.
		T.11	Nietransparentna polityka wspierania organizacji pozarządowych przez państwo.
		T.12	Narastający brak kadr w placówkach opieki zdrowotnej.
		T.13	Polityka państwa wobec Unii Europejskiej.
		T.14	Globalizm i światowe kryzysy polityczne i ekonomiczne.
		T.15	Niesprzyjające obszarowi LSR tendencje dotyczące rozwoju małych miast i wsi – preferencje dla dużych ośrodków.
		T.16	Centralistyczna polityka państwa i osłabianie samorządów, w tym zmniejszanie źródeł ich dochodów.

*Oznacza Rozdział, głównie IV. Analiza potencjału i potrzeb oraz numer podrozdziału.

Wnioski wynikające z analizy SWOT:

Członkowie Zespołu Partycypacyjnego dokonali oceny mocnych i słabych stron obszaru objętego LSR, a także podjęli próbę zdefiniowania szans i zagrożeń mogących mieć wpływ na jej realizację.

Podstawą były informacje pozyskane metodą deskresearch z różnych dokumentów i opracowań publicznych, danych zebranych podczas spotkań z mieszkańcami i ich grupami oraz o doświadczenia własne, wynikające z wielu lat współpracy w ramach Lokalnej Grupy Działania.

Niezmiennie od wielu lat za mocne strony obszaru uznaje się położenie na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych i niewielką odległość od ważnych aglomeracji, a także popularnych atrakcji turystycznych, co ma znaczenie dla planowania inwestycji turystyczno-rekreacyjnych i organizacji ważnych wydarzeń promocyjnych lub kulturalnych.

Indagowani dobrze oceniają też funkcjonowanie samorządu i poziom współpracy w ramach lokalnej grupy działania, co jest ważne dla przygotowania projektów współpracy.

Do wykorzystania jest też zadeklarowana gotowość seniorów do uczestnictwa w życiu społecznym, w tym do współorganizacji niektórych działań.

Coraz wyraźniej dostrzegane są walory przyrodnicze i potencjał środowiska w zakresie możliwości rozwoju OZE. Zwłaszcza ten drugi atut, uznawany jest za ważny dla stanu środowiska, zdrowia mieszkańców i utrzymania lub poprawy dostępu do małej infrastruktury społecznej.

Mieszkańcy na ogół są zadowoleni z istniejącej bazy obiektów kulturalnych i rekreacyjnych, choć chcieliby poprawy ich standardu. Nadażają też za nowymi trendami w rekreacji, czego wyrazem ujawnienie się miłośników ekstremalnej turystyki rowerowej (singletrack), popularyzacja turystyki konnej czy zainteresowanie powrotem do tradycyjnych kąpielni w jeziorach. Powodem do zadowolenia mieszkańców jest funkcjonowanie dziennych ośrodków wsparcia, lecz zapotrzebowanie na ich usługi będzie stale rosło.

Ciekawą była dyskusja co do znaczenia turystyki dla gospodarki obszaru. Z jednej strony wskazywano na ważne dla lokalnej społeczności zabytki i walory przyrodnicze, a drugiej trzeźwo oceniano, że nie wyróżniają one w sposób istotny powiatu tczewskiego od innych regionów. Wyrazem kompromisu w ocenie było połączenie funkcji turystycznych i rekreacyjnych w propozycje przedsięwzięć służących zarówno mieszkańcom jak i turystom.

Pewną zmianą w odniesieniu do minionego kresu programowania jest wyraźna poprawa stanu gospodarki. Przeważają mikro i małe przedsiębiorstwa, które są najbardziej elastyczne. Korzystne zmiany, choćby w strukturze wielkości gospodarstw zachodzą w rolnictwie. Rozwój w obu tych sferach skutkuje niskim poziomem bezrobocia i zmniejszeniem liczby osób korzystających z pomocy społecznej, a to z kolei powoduje, że wyrażone zostało średnie zainteresowanie tworzeniem nowych miejsc pracy.

Ciekawym jest uznanie za walor wolnego tempa życia i bliskiego kontaktu z przyrodą, co należy uwzględniać w ofertach czasu wolnego. Podobnie jak bogate tradycje kulturowe.

Nie obyło się bez zaskoczeń, jeśli chodzi o słabe strony. Przykładem może być saldo migracji. W ostatnich latach LGD opierając się na danych GUS notowała niewielki, lecz stały wzrost populacji obszaru. Spis powszechny pokazał, że wartości te należało skorygować w dół, co przyniosło niewielkie, ale zauważalne konsekwencje, także w postaci zmniejszonej alokacji środków z Programu FEP.

Mające krajową skalę zjawisko depopulacji oraz zmiana struktury wiekowej powodują, że także na terenie LGD „Wstęga Kociewia” większą uwagę skierowano na potrzeby i problemy osób starszych oraz młodzieży.

Podczas analiz pogłębiono poznanie problemów z zakresu usług społecznych, w tym pomocy społecznej świadczonej w miejscu zamieszkania potrzebujących, w oddaleniu od dużych instytucji, w szczególności adresowanej do osób starszych i niepełnosprawnych.

Analiza wykazała też, że istotną strategicznie grupą jest młodzież. Jej liczebność maleje za sprawą mniejszej liczby urodzeń, ale także z powodu emigracji do większych ośrodków miejskich lub za granice kraju. Spowodowane jest to przez kilka czynników: kontynuację edukacji na poziomie wyższym, niezadowolającymi perspektywami dla rozwoju zawodowego, ale też nieodpowiednią do oczekiwań infrastrukturą szeroko rozumianych usług społecznych. Zjawiska tego nie da się zatrzymać, lecz można podjąć próbę jego ograniczenia lub spowolnienia. Narzędziem może być modernizacja infrastruktury i udoskonalona oferta czasu wolnego dedykowana tej grupie.

Mimo ogólnie dobrze ocenianego funkcjonowania lokalnego samorządu pewnym mankamentem jest przepływ informacji pomiędzy mieszkańcami a instytucjami, co daje pole do działania LGD poprzez organizację działań łączących sektor publiczny z ze społecznym i mieszkańcami. Z samorządami wiąże się też problem niewystarczającej ilości środków finansowych co może zagrażać działalności niekomercyjnej w szerokokorozumianej sferze czasu wolnego.

Niski potencjał finansowy i organizacyjny mają organizacje pozarządowe. Brakuje im pieniędzy, a więc mogą być projekty partnerskie, międzysektorowe, gdzie organizacje są wspierane finansowo przez podmioty publiczne. Brakuje też animatorów działań społecznych. Ich wykształcenie może pomóc w wykorzystaniu obiektów niekomercyjnych jak i zachęcić do większej aktywności różne grupy mieszkańców. To z kolei może przyczynić się do dostosowania oferty czasu wolnego do potrzeb mieszkańców.

Zbliżonym w swej istocie jest problem nowych technologii. Wskazano, że obiektom kulturalnym brakuje nowoczesnych urządzeń do przekazu elektronicznego, a mieszkańcom, zwłaszcza starszym, umiejętności ich wykorzystania. Niewiele jest też obiektów publicznych, takich jak świetlice wiejskie, które są dostosowane do świadczenia usług z zakresu pomocy społecznej – opiekuńczych, rehabilitacyjnych, czy wychowawczych.

Mieszkańcy dostrzegli też potencjał dla rozwoju nowych form turystyki i rekreacji, wskazując jednocześnie braki w infrastrukturze, czyli brak obiektów i szlaków. Ciekawym jest chęć poprawy standardu miejsc wykorzystywanych tradycyjnie do kąpieli w jeziorach.

Rośnie też poziom wiedzy o problemach środowiska, co wyraża się dostrzeżeniem niedostatecznego wykorzystania OZE (przy równoczesnej gotowości samorządów i mieszkańców do ich instalacji) oraz potrzeby podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców, w tym organizacji czynnych działań takich jak sprzątanie rzeki Wierzyca.

Poprzez dotychczasowe działania promocyjne, także organizowane przez kociewskie LGD w formie projektów współpracy, wzrosła rozpoznawalność marki Kociewie. Mimo to nadal jest ona uznawana za niezadowolającą i wskazaną do kontynuacji.

Zarówno mieszkańcy obszaru jak i Zespół Partycypacyjny szans na rozwój obszaru, w tym realizację LSR upatrują w programach wsparcia. Szczególne miejsce zajmuje tu Program Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej oraz Program Fundusze Europejskie dla Pomorza. Jest to wsparcie finansowe, ale także wskazanie kierunków rozwoju dla Europy i kraju, których obszar objęty LSR jest częścią.

Szansą jest też rozwój cywilizacyjny, który niesie za sobą postęp cywilizacyjny, na który składają się elementy technologiczne i społeczne. Te pierwsze to przede wszystkim technologie cyfrowe i szeroko rozumiana sfera odnawialnych źródeł energii, a te drugie to zrozumienie dla zmian demograficznych skutkujących nowymi wyzwaniami w zakresie potrzeb społecznych, w szczególności osób starszych i niepełnosprawnych. Na to nakłada się ogólny wzrost aspiracji mieszkańców w zakresie jakości życia.

Inną szansą jest rosnąca zamożność mieszkańców obszaru i regionu, co powoduje, że są mają oni i więcej pieniędzy, ale i więcej czasu wolnego. Można to wykorzystać przez odpowiednie skonstruowanie oferty turystycznej i rekreacyjnej, w tym weekendowej.

Pozytywne zmiany dotyczą świadomości ludzi, co wyraża się zrozumieniem pozytywnego wpływu różnorodnej aktywności na jakość życia, w tym zdrowia. Konsekwencją jest konieczność dopasowania do tych oczekiwań zarówno infrastruktury publicznej jak i komercyjnej oraz realizowanych w niej usług. Rośnie też świadomość Polaków w sferze wyzwań ekologicznych oraz ich znaczenia dla przyszłych pokoleń, co daje szansę na realizowanie i twardych i miękkich przedsięwzięć LSR.

Zagrożeń dopatrzono się w bliższym i dalszym otoczeniu obszaru LSR. Te pierwsze odnoszą się do potencjalnych szans w postaci programów wsparcia dla realizacji LSR. Z jednej strony uznano je za zjawiska korzystne, ale z drugiej, dostrzeżono, że mniejsza niż w poprzednim okresie intensywność wsparcia

(zwłaszcza dla podejmowania działalności gospodarczej) może spowodować istotne zmniejszenie zainteresowania tworzeniem nowych miejsc pracy. Nie jest to jednak zagrożenie kluczowe z powodu niskiego bezrobocia. Tym nie mniej może powodować trudności w rozwijaniu przedsiębiorczości w trzech wybranych obszarach.

Groźnym dla obszaru zjawiskiem, występującym także i innych regionach są zmiany demograficzne. Wyludnianie wsi i odpływ młodych, dobrze wykwalifikowanych ludzi powoduje zagrożenie stałą degradacją obszarów wiejskich. Jest tego kilka przyczyn, w tym atrakcyjna, zwłaszcza dla młodych oferta dużych ośrodków miejskich.

Zjawisko to przynosi dalsze konsekwencje w postaci zmiany struktury zatrudnienia i postępujący brak kadr, zwłaszcza w strategicznych obszarach kluczowych dla strategii.

W okresie opracowywania strategii pojawiły się nowe zagrożenia o charakterze globalnym. W pewnym stopniu opóźnienia Polski w uniezależnianiu się od paliw kopalnych oraz brak dywersyfikacji źródeł ich pozyskania, a także nakładająca się na to agresja Rosji na Ukrainę spowodowały niespotykany dotąd wzrost cen energii oraz zagrożenie braku ich dostaw. Wskutek tego istnieje ryzyko ograniczenia realizacji niektórych zadań własnych samorządów, w tym tych odnoszących się do wzmocnienia postaw obywatelskich czy zaspokajania potrzeb w zakresie czasu wolnego.

Jak bumerang, od lat powracają zagrożenia ze strony państwa w postaci niestabilności i złożoności przepisów prawa, a także wysokich kosztów prowadzenia działalności gospodarczej.

W trakcie konsultacji niejednokrotnie wyrażano też obawy, czy co najmniej ambiwalentny, stosunek rządu do Unii Europejskiej nie spowoduje zakończenia działania Lokalnego partnerstwa.

Na podstawie analizy potrzeb i potencjału obszaru objętego LSR oraz powyższej uproszczonej analizy SWOT zdefiniowano następujące związki przyczynowo skutkowe pomiędzy celami i przedsięwzięciami:

Obszar żółty – sfera czasu wolnego i aktywności obywatelskiej			
Przyczyna problemu	Przedsięwzięcie – propozycja przeciwdziałania przyczynie	Problem	Cel – rozwiązanie problemu
Niedostosowanie obiektów infrastruktury do wysokich cen energii. Niezadawalające wyposażenie obiektów infrastruktury. Niezadawalający poziom zagospodarowania i estetyka miejsc publicznych.	1.1 Budowa i/lub modernizacja i/lub wyposażenie niekomercyjnej infrastruktury kulturalnej lub rekreacyjnej.	Standard życia nieadekwatny do oczekiwań mieszkańców.	1 Poprawa jakości życia, integracja i aktywizacja mieszkańców poprzez rozwój i wykorzystanie infrastruktury

Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura turystyczna. Niewystarczająca ilość miejsc do aktywnego wypoczynku.	1.2 Budowa i/lub modernizacja niekomercyjnej infrastruktury turystycznej.		kulturalnej, rekreacyjnej i turystycznej.
Niewystarczająca ilość podmiotów gospodarczych działających w sferze organizacji czasu wolnego (kultura, rekreacja, turystyka).	1.3 Wsparcie dla osób lub podmiotów podejmujących lub rozwijających działalność gospodarczą w sferze usług czasu wolnego.		
Brak animatorów i organizatorów zajęć w obiektach publicznych, w tym w świetlicach wiejskich.	1.4 Organizacja wydarzeń i/lub szkoleń wykorzystujących lokalne zasoby i zawierających elementy środowiskowe organizowanych na bazie ogólnodostępnej infrastruktury publicznej.		
Niewystarczająca ilość i jakość działań w sferze czasu wolnego adresowana do ludzi młodych. Brak organizatorów ciekawych zajęć dla młodzieży.	1.5 Wsparcie dla inicjatyw młodzieżowych.		
Niezadawalająca aktywność i zintegrowanie mieszkańców. Niski potencjał organizacyjno-finansowy większości organizacji społecznych z obszaru LSR i słaba współpraca ngo-jst z powodu niskiego poziomu wzajemnego zaufania. Niezadawalający poziom przepływu informacji między podmiotami z różnych sektorów.	1.6 Wsparcie tworzenia koncepcji Smart village.		

Obszar niebieski – sfera pomocy społecznej			
Przyczyna problemu	Przedsięwzięcie – propozycja przeciwdziałania przyczynie	Problem	Cel – rozwiązanie problemu
Niedostosowanie obiektów infrastruktury świadczenia usług społecznych. Brak wyposażenia obiektów infrastruktury publicznej w urządzenia niezbędne do świadczenia usług społecznych.	2.1 Dostosowanie obiektów publicznych do realizacji usług rehabilitacyjnych i/lub opiekuńczych, w tym dla osób starszych i niepełnosprawnych.	Nieadekwatny do oczekiwań mieszkańców dostęp do usług społecznych, w szczególności z grup w szczególnej sytuacji.	1 Zwiększenie dostępności niektórych usług społecznych, w tym dla osób z grup w niekorzystnej sytuacji.
Utrudniony dostęp do usług społecznych. Niewystarczająca ilość usług społecznych dla osób starszych i niepełnosprawnych. Trudna sytuacja życiowa, w tym materialna osób starszych niepełnosprawnych oraz ich rodzin.	2.2 Zwiększenie ilości niekomercyjnych usług rehabilitacyjnych i/lub opiekuńczych, w tym w szczególności skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych.		
Niewystarczająca ilość podmiotów gospodarczych działających w sferze usług społecznych, w tym rehabilitacyjnych, opiekuńczych, asystenckich.	2.3 Wsparcie dla osób podejmujących lub przedsiębiorstw rozwijających działalność gospodarczą w sferze usług rehabilitacyjnych i/lub opiekuńczych i/lub asystenckich.		

Obszar zielony – sfera ochrony klimatu i bioróżnorodności

Przyczyna problemu	Przedsięwzięcie – propozycja przeciwdziałania przyczynie	Problem	Cel – rozwiązanie problemu
Brak nowoczesnych urządzeń wykorzystujących i gromadzących energię pochodzącą z OZE w obiektach infrastruktury publicznej.	3.1 Wyposażenie obiektów infrastruktury publicznej w urządzenia do gromadzenia energii elektrycznej.	Nieadekwatny do oczekiwań mieszkańców poziom ochrony środowiska i wykorzystania odnawialnych źródeł energii.	1 Poprawa stanu środowiska naturalnego i wzmocnienie ochrony cennych zasobów przyrodniczych.
Niewystarczająca ilość podmiotów gospodarczych działających w sferze OZE.	3.2 Wsparcie dla osób podejmujących lub przedsiębiorstw rozwijających działalność gospodarczą w zakresie OZE.		
Niedostateczna ochrona najcenniejszych zasobów przyrodniczych. Niezadawalający stan świadomości ekologicznej mieszkańców.	3.3 Wsparcie dla inicjatyw wzmocniających ochronę i zachowanie bioróżnorodności i podnoszących stan świadomości ekologicznej.		